

Discurs pronunciat pel Sr. Daniel Pauly amb motiu de la seva investidura com a doctor *honoris causa* per la Universitat d'Alacant

Excm. Rector Magnífic de la Universitat d'Alacant,
Digníssimes autoritats,
Senyores i senyors presents,

Abans de res m'agradaria compartir amb vostès la profunda emoció que sent en aquests moments. És per a mi un honor molt gran rebre aquest títol.

Però que jo haja d'estar ací no resulta obvi: la Universitat d'Alacant, al llarg dels anys, ha conferit doctorats honoraris a un impressionant nombre de distingits científics i personalitats, com a l'escriptor Mario Vargas Llosa, les novel·les del qual han eixamplat els nostres horitzons, a l'ecòleg Ramon Margalef, que ha inspirat tots els ecòlegs de la meua generació o Jane Goodall, el treball de la qual amb ximpanzés, i després en conservació de la naturalesa, ha obert els ulls a milions de persones.

Què faig jo en una companyia tan augusta?

Els humans han pescat des de temps immemorial. En realitat, a l'Àfrica de l'Est, la pesca, o si més no la recol·lecció de recursos costaners a les platges, pot haver sigut crucial en la nostra alimentació durant la joventut de la nostra espècie des de fa uns 200,000 anys.

En conseqüència, mentre els humans s'expandien geogràficament i els primers humans anatòmicament moderns van deixar Àfrica fa uns 70.000 anys, i ho van fer inicialment al llarg de la costa. En realitat arribem al nord del continent asiàtic fa escassament 30.000 anys. En qualsevol cas, aquesta afinitat per les zones costaneres i pel menjar que es derivava del mar no ha creat problemes importants fins a temps molt recents. El mar proveïa aliments i, quan no podia, nosaltres ens podíem moure a una altra zona o a un altre recurs.

Però nosaltres som llestos i hem eliminat a poc a poc moltes limitacions a les dimensions de les nostres poblacions. També, extraient la llum del sol continguda en el carbó i el petroli hem eliminat les restriccions en les dimensions dels nostres músculs o els dels nostres animals de tir. El mateix va ocórrer amb la pesca, fins llavors dependent del caprici dels vents per a impulsar les barques de pesca. Així, al final del segle XIX es van inventar i

es van construir barques arrossegadores propulsades amb vapor, inicialment, a les costes de les Illes Britàniques. Allò va obrir la caixa de Pandora d'impactes immensament negatius que serien, al principi, emmascarats per l'enorme productivitat d'aquestes barques comparades amb les seues competidores de vela. No ens va preocupar que les barques arrossegadores mataren molts més organismes que aquells que perseguíem i que destruïren els hàbitats del fons del mar que requerien les espècies que els poblen.

Malgrat tot, les enormes captures no van durar i ben prompte van haver d'operar més lluny de la costa, al centre del mar del Nord, i encara més lluny i, al cap d'unes quantes dècades, les successores impulsades per dièsel d'aquelles primeres barques de vapor estaven treballant al voltant d'Islàndia, lluitant amb els islandesos per un peix que ells sempre havien pensat que era seu.

Un avanç ràpid fins a la segona dècada del segle XXI i amb la incorporació de la tecnologia de seguiment submarí desenvolupada durant la primera i la segona guerres mundials (per exemple, la sonda acústica) i la tecnologia de la guerra freda (GPS) en els vaixells de pesca i que s'utilitza en l'actualitat per a perseguir els peixos. Aquests vaixells desenvolupats pels països industrialitzats, incloent-hi Espanya, operen arreu, competint pel peix amb flotes locals a Àfrica, Sud-amèrica i el Pacífic Sud i, sovint, fan trontollar la seguretat alimentària dels països en què operen. La nostra estreta associació amb les costes i el mar s'ha convertit en una extracció i un consum quasi il·limitats de recursos marins, la degradació de les platges que abans servien de criador a les tortugues, la lenta degradació dels esculls de corall per massa bussejadors, si és que no són destruïts per pesca amb dinamita en un rampell de desesperació suïcida....

La biodiversitat que hem explotat durant mil·lennis està avui amenaçada, com també molts ecosistemes en els quals els recursos i les espècies estan inclosos. I des del final del segle passat, la captura de les pesqueries mundials ha anat decreixent. En realitat, com més pesquem, com més vaixells construïm, menys capturem. I no deixeu que ningú us diga que això no és un problema perquè nosaltres podem «conrear la mar». Conrear la mar, com a mínim als països occidentals, consisteix a criar peix gran, com ara salmó o tonyina, amb una dieta de peix més petit com sardines i anxoves. Com més aqüicultura d'aquesta fem, menys peix tindrem perquè necessitem 2 a 4 quilograms de peix per a produir un quilo de salmó, i 10 a 20 quilos de peix per a cada quilo de tonyina. Aquest tipus d'aqüicultura és un negoci legítim –com fer cotxes de Fórmula 1– però no serem capaços de reemplaçar les pesqueres perdudes per aquest tipus d'aqüicultura més del que podríem esperar reemplaçar els tramvies d'Alacant per una flota de cotxes de Fórmula 1 i declarar resolt el problema de transport públic en la vostra ciutat.

Jo he treballat durant molts anys com un científic de pesqueries clàssic sota la suposició que la sobrepesca ocorria perquè no sabíem prou dels estocs que explotàvem. En les dues primeres dècades de la meua carrera vaig tenir molt d'èxit desenvolupant mètodes per a la gestió de les pesqueries, particularment als tròpics. Gradualment, però, em vaig adonar que el nostre principal problema, tant en països tropicals en vies de desenvolupament com en les economies avançades no és la falta de coneixement biològic sobre els estocs pesquers que explotem, sinó la falta d'incentius adequats per a fer-ne una explotació sostenible, particularment per als polítics.

Influir en les polítiques, no obstant això, no és una tasca que un científic acostume a fer i jo em vaig adonar, quan vaig decidir no acceptar l'*status quo* mai més ni tampoc adpotar un paper passiu, que jo, com a científic, se suposava havia de continuar jugant, que necessitaria anar a l'opinió pública i aconseguir aliats si volia ser efectiu. Aquest és el motiu de la meua participació en organitzacions no governamentals preocupades pel medi ambient que actualment tenen una gran base científica i són l'audiència natural dels científics orientats a la conservació.

A mitjan anys 90 del segle XX, quan vaig començar a advertir sobre l'estatus de les pesqueries globals, alguns col·legues com per exemple Jeremy Jackson, de la institució oceanogràfica Scripps a Estats Units, i Ransom Myers, de la Universitat de Dalhousie al Canadà, també van publicar anàlisis globals de les pesqueries que il·lustraven els profunds i nocius efectes de les arts de pesca industrials, especialment de l'arrossegament, en els ecosistemes marins. En uns pocs anys vam reeixir a defensar davant del públic interessat a Europa Occidental i Amèrica del Nord i davant de la majoria dels nostres col·legues, que la biodiversitat marina i les pesqueries estaven en crisi a tot el món i que un nou règim, que emfatitzara la reconstrucció de les poblacions esgotades i la creació de reserves marines havia de ser aplicats si volem continuar obtenint menjar procedent del mar en el futur. Això és particularment cert per als recursos marins dels països de la Unió Europea, els subsidis massius de la qual han ajudat al seu esgotament en les últimes dècades, i a la recuperació dels quals encara no se li dóna la importància que mereix a pesar que la Comissió Europea ha diagnosticat correctament el problema.

Els molts col·legues que m'han ajudat a arribar a aquest punt no són ací ara – però sent que jo els represente a ells ací. En realitat, aquesta és l'única manera que jo puc esperar merèixer estar en la mateixa llista

que Mario Vargas Llosa, Ramon Margalef i Jane Goodall i d'altres que han sigut així honorats per la Universitat d'Alacant.

Gràcies